

Arvostelut

Jiri Rolkonen:
Jasso 1 – Ilman tuntua
juhlassa
ARKTINEN BANAANI, 1997

Roikoselta ilmestyy albumia huimaa tahtia.

Tässä tapauksessa on kyse Hesarin striippien kierrätyksestä, kolmen stripin kohdalla jopa kahteen kertaan, kun Jiin tietokoneen kovalevy, jolla albumin valmis taitto oli, hajosi ja pelastusoperaa-

tiossa osa stripeistä korvautui vahingossa toisilla, jo samassa albumissa olevilla. Ymmärsittekö? Jii pyysi välittämään pahoittelut semmoisille lukijoille, jotka kokevat itsensä huijatuiksi. Ei kyllä tarvitsisi pahoitella mitään, sillä kokoelma on niin hyvä, että mokomasta pikkukämmästä ei kannattaisi edes puhua.

Tällä kertaa riemukkaan absurdisissa, merkillisten yksityiskohtien ja huvittoman vinon logiikan sirkuksessa, joka paremmin Jasso-kissana

tunnetaan, perehdytään mm. aamiaisen ominaisuuksiin, postin kulkuun, aurinkolomailuun, shakinpeluuseen, hammaslääkäriissä käymiseen, kalojen narraamiseen, viemärin väkeen ja nukku-matin työhön. Vasta näin kokoelmassa huomaa, kuinka uusiutumiskykyinen sarja Jasso olikaan. Kokoelmassa pääsee myös tunnelmaan paremmin, kun yhä uudet älytömyydet muodostavat tauottoman ilotulituksen.

Jasso-kissan kantava voima on elämänmyönteisyys ja synkimmänkin kaamoksen läpi puskeva optimismi. Arkipäivän ongelmathan voi ratkaista joko loogisella päättelyllä tai kaukaahaetuilla aasinsilloilla; molemmilla voi ehkä päästä samaan päämäärään, mutta vain toinen saa nauramaan.

Kivi Larmola

Ilkka Hellä:
B. Virtanen 2 – B. Virtanen
ratsastaa jälleen
ARKTINEN BANAANI, 1997

Huh huh tätä julkaisutahtia. Tämän ja ykkösalbumin välissä ei kyllä montaa viikkoa vierähtänyt, vaan olipahan Heilällä kyllä back-katalogiakin, mistä valita. Harto Pasonen ilmeisesti haluaa mitata B.Virtas-markkinoiden saturaatiorajaa, eli koska ihmiset ovat saaneet kyläksensä. Eivät luultavasti kovinkaan pian, mutta jos tämä ei myy aivan yhtä äkäiseen kuin ykkösosa, johtuu se varmaan siitä, että useimmat ihmiset eivät käy sarjakuvaa-

ostoksilla viikoittain...

Sisällöltään B. Virtanen ratsastaa jälleen on totutun kaltainen, hauska ja sujuva perushuumorisarja, edellisen Sarjainfon lukijat tietävätkin jo, mitä aion sanoa. Virtasta potkivat päähän edelleen esmiehet Reino Murikka (aivoton moukka), Lennart Nilkén (sliipattu juppi), Johtaja Hynälä (sellainen vanhan ajan patruuna, jonka tehtäisä pikkulapset tekevät kuusi-toistatuntista päivää ja kuolevat keuhkokuumeeseen), vaimo Armi (kotiführer) ja poika Marko (pikkuperkele). Virtasen kanssa hierarkian alimmalla portaalla kärsivät

vain neiti Jantunen (työihme) ja uusi juoksupoika Topi (matkalla hyvää vauhtia hui-pulle). Muutosta edelliseen albumiin ei ole. Heilän valtti on aina ollut rutinoitunut ja tasokas jälki; ei mikään vähäpätöinen saavutus, varsinkin kun se leimaa michen koko tuotantoa varhaisimmista sarjakuvista asti.

Onnettomasta kohtalostaan B. Virtanen saa kyllä syyttää itseään, mutta sympatia on silti aina onnen murjoman puolella, joten toivotavasti nämä tarinat lohduttavat edelleenkin kaikkia maailman yhteenliittyneitä tai -mättömiä valkokaulustyöläisiä, jotka epäonnekseen valitsivat sen väärän uran (sori, koroillaeläjän paikka meni jo...) tai eivät jostain syystä päätyneetkään unelma-ammatteihinsa. Me muut voimme tyytyä naureskelemaan B. Virtaselle ulkopuolisen hyväntahtoisesti nornsunluutorneistamme käsin.

Kivi Larmola

Taina Värri:
Mutasarja
EYEBALL, 1996

Sympaattisia ja riehakkaita yhden sivun kuvia. Rock, draama ja ihmis-suhteet sotketaan hienoksi sekahedelmäksi-

toksi nipsunnäköisten olen-tojen käsittelyssä.

Mitä tästä nyt enempää osaa sanoa? Vielä kolmannelakin lukukerralla putosin hysteerisesti hihittäen; kaikki sketsit vetosivat. Ostakaa ihmecissä vaikka joululahjaksi.

Kivi Larmola

Andrew Vachss
– Hannu Lukkarinen:
Alamaailma 1 – Pummi
LIKE, 1997

Lukkarisen graafinen ja spontaani piirrostyylillä sopii hienosti tarinaan, jossa samoin kuin vaikkapa Jim Thompsonin kirjoissa tärkeämmäksi kuin mitä sanotaan, nousee miten. Kerrojan persoonallisuus dominoi tarinaa. Vachssin kyyniset ja nihilistiset tarinat saavat ansaitsemansa muodon.

Nuoriso on jakautunut jengeihin, joilla on tarkoin rajatut reviirinsä ja toimensa, kuten monissa suurkaupungeissa onkin. Sinänsä viattomien videopelien roolimallin soveltaminen käytäntöön kuten vaikkapa nykypäivän Los Angelesin hit-and-run ja

drive-by-kill -tapauksissa ei myöskään ole niinkään fantasiaa, kuin tämän päivän arkitodellisuutta. Todellisuus on etäännytetty ainoastaan sijoittamalla tapahtumat tunnelneihin.

Hyvinkin tutunomainen fantasia tuhonjälkeisestä tulevaisuudesta on tunnelmastaan paljon velkaa esimerkiksi Anthony Burgessin A Clockwork Orangelle, mutta lähihistoria osoittaa, että poikkeuksellisten olosuhteiden vallitessa tappokuume kuten myös voitonmerkkien (skalpit, korvat jne.) keruu eivät ole meidänkään ajallemme vieraita. Sen oivaltaminen tekee albumista pelottavan, samoin se, ettei yhteiskunnan ulkopuolelle jättäytyneiden rahattomien sarjamurhaamista oikeastaan edes pidetä yhteiskunnan vastaisena rikoksena, ajatelkaapa vaikka viime vuosien

tapauksia, joissa nuorisojen git järjestelmällisesti valokivat rappioalkoholisteja bensiniillä ja sytyttivät palamaan.

Sama asenne heijastuu Alamaailman poliisivaltiossa, jossa normaalin rahakäyttävän yhteiskunnan jäsenen (vaikkapa juuri jengiläiset) lieväkin pahoinpitely

johtaa pitkään työleirirangaistukseen, saa tuottamattoman yhteiskunnan jäsenen listiä sanktioita. Kyynistä mutta totta. Tälläkin hetkellä. Jossakin lintukotomme ulkopuolella, toivottavasti.

Viime aikoina enemmänkin kuvittajana ja pilapiirtäjänä tunnettu Lukkarinen on

palannut nuoruudenrakkaustensa sarjakuvan pariin luontevasti. Vahvatunnelmainen ja kuvaava mustan ja valkoisen pinnan käyttö löytää lähisukulaisensa Frank Milleristä tai Jose Muñozin ja Carlos Sampayon tarinoista, tässäkin joka viivalla on funktiona todellisuuden kuvajana aina taustan päällekkäisiä valokopioita (teknologiaa) ja hammasharjaroiskeita (sattumaa) myöten. Lukkarinen on kyllin hyvä saamaan itse piirrostyön näyttämään helpolta, mikä ei ole vähäinen saavutus. Tarinankeronta on niin sujuvaa, että albumi tuntuu loppuvan liian nopeasti, onneksi jatkoa lienee tulossa. Ensikatsomalta luonnosmaisesta jäljen varjopuoli on, että albumi pitää lukea, sitä ei voi selata.

Kivi Larmola

Arvostelut

Petri Tolppanen:
Takana
PARASHITTISARJAT 6
JALAVA 1997

Taideteollisessa korkeakoulussa opiskelevan Petri Tolppasen esikoisalbumi Takana kuuluu runsaan kotimaisen sarjakuvavuoden parhaimmistoon. Se on elegantisti toteutettu ja herkkä nuoren naisen itsenäistymiskertomus iloineen ja murheineen.

Takana-albumia voisi luonnehtia sarjakuvanoveliksi, johon Tolppanen on poiminut solmukohtia päähenkilönsä elämästä. Rakenteeltaan Takana on harkittu kokonaisuus, joka vaatii lukijalta hiukan tavallista enemmän sarjakuvan lukutaitoa. Kertomus koostuu ta-

kaumista, jotka Tolppanen merkitsee hieman erimuotoisilla sarjakuvavaroilla kuin "nykyhetken" tapahtumisen. Lukijan tulee olla tarkkaa vainen, sillä Tolppasen kertonta on todellista pelkistämisen taidetta – se, mitä jätetään kertomatta, on vähintään yhtä merkittävää kuin se, mitä näytetään. Erityisen

hienosti tyylikeino toimii lopetusruudussa, jonka Tolppanen jättää taiturimaisesti avoimeksi.

Tolppanen kertoo albumissa pienimuotoisin keinoin suurista asioista. Hän kuvaa koskettavasti sukupolvien rajan ylittävää ystävyystä ja yhteisymmärrystä. Parisuhteen rakentaminen on

paljon vaikeampaa, ainakin alku on hauras kuin itse kyhättä savihahmo. Ruutu kahden rakastavaisen jalanjäljistä autiossa, lumisateisessa kaupungissa on sykkähdyttävä.

Tarinan prologi jää ikävän irralliseksi muuten hyvin hahmotetussa albumissa. Hämmästyttävää kyllä tarinaan on jäänyt myös hieman tyhjäksi sinne tänne, vaikka albumi ei ole kovin pitkä, mutta kokonaisuus kantaa rytmihäiriöistä huolimatta.

Piirrosjäljestä ja kerronnan kiireettömyydestä huomaa, että Tolppanen on selvästikin tutustunut Uuden mantereen nuoriin sarjakuvantekijöihin. Adrian Tomine tulee hakematta mieleen, myös Sethin tunnelmat ovat lähellä. Jos pidätte heidän töistään, teitä miellyttäneen myös vuoden sympaattisin kotimainen albumi.

Jukka Heiskanen

Anne Streng:
Kulkijoiden juhlat
SARJAMAFIA, 1997

Olen aina ihaillut Anne Strengin rohkeutta. Hänen maailmansa on vanhempi, sen arvot ovat erilaiset ja asiat kaikessa fantasiassaankin yksinkertaisemmat ja selkeämmät. Oravanpyörän ulkopuolelta on helpompi punnita näkemänsä, vaikka vilpittömyys on yhteiskunnassa juuri niin piilotettua, että siihen törmääminen aiheuttaa jotenkin kiusallisen olon, on kuin katsoisi ihmistä, joka tulee naamiaisiin alasti. Anne Strengin sarjakuvissa on aina ollut vaikuttavinta vilpittömyys ja syvä kunnioitus luonnon kiertokulkua kohtaan. Maailma on syklien, asiat toistuvat kuin vuodenaikojen kiertö.

Anne Streng piirtää kosketusta, ohuista viivoista tehty pintatekstuuri tuo esiin puun

sytyt, kasvien kuidun, kankaan ja villan tunnun sormenpäissä. Koukeroinen ja usein symbolinen kerronta luo monimutkaisen ensivaikeutelman tarinasta, joka oikeastaan on hyvin selkeä ja yksinkertainen; ainakin perustasolla. Matkalla kulkijoiden juhliin tapaamme ihmisiä, jotka etsivät turvaa kuka

sivistyksen ulkoisista piirteistä, kuka kirjoista, kuka haarniskoista. Ne ovat vain tapoja paeta pelkoja ja loukkauksia. Silti heillä jokaisella on jotain annettavaa.

Kuvat ovat graafisia ja monet niistä haluaisi kchystää seinälle. Hyvin tumman vihreä painoväri tekee niille oikeut-

ta ja kirjasta kauniin kokonaisuuden. Kun kaupunkiin äsken satoi ensilumi, näin rusakon. Yritin olla hiljaa, mutta se jatkoi silti matkaansa. Silti sen näkeminen teki minut hiukan onnellisemmaksi, samalla tavoin kuin tämä albumi.

Kivi Larmola

Timo Mäkelä:
Kalliokadun blues
OTAVA, 1997

Timppa on tehnyt suurta kirjallisuutta. Humaani ymmärtämys ja slaavilainen melankolia kulkevat käsi kädessä läpi albumin, saumattomasti, kuin näitä tarinoita ei olisi alunperin stripeiksi tehtyään. Kokonaisuus onkin pieteetillä albumimuotoon muokattu, ja tulos on varmasti yksi kauneimmista ja runollisimmista Suomessa koskaan tehdyistä sarjakuvista.

Kirjailija Ruusu vuori tahtoo kirjoittaa suuren meriromaanin. Kun häntä, kuten kaikkia kirjailijoita aina kehoitetaan hakemaan aiheensa omasta kokemuksestaan, hän joutuu elämänsä peruskysymyksiä eteen. Tunnus-

tetun dostojevskiläisenä persoonana hänelle jokainen haaste on suuren murroksen alku.

Aarne kamppailee puolestaan vapautensa säilyttämisen ja kaipuunsa välillä kuin Steinbeckin Cannery Row'n väki ikään. Patologinen huijari Arosusi tarjoaa ilmaiseksi yllättävän syvää filosofiaa ja Pastori kamppailee uskonsa kanssa, olutta kun epäily hiipii mieleen. Kaiken takana kuuluu kuitenkin Billien laulu, osuva säestys kaduille, joiden ikuisen syksyn

katkaisee vain ankara talvi.

Tarinan häpeilemätön romanttisuus ei missään vaiheessa käänny itseään vastaan tai naiviksi nyyhkyilyksi, päinvastoin, se maistuu todelta ja elettyä kuin kulkurin iltakalja. Oivallukset ovat syviä ja oikeita silloinkin, kun niistä rakennetaan stripin gagi, vai mitä sanotte tästä: "Mies on tulossa vuorten yli luokseni. Ja hän on jo reippaasti rakentamassa vuortansa." tai vaikkapa: "soitin sinulle ... Vaikka tiesin, että et ole kotona ... Ha-

lusin vain hetken kuunnella puhelimesi hälytysäänä." Kaipuu onneen asuu meissä jokaisessa.

Timppa on usein joutunut tinkimään töidensä tasosta kiireen vuoksi. Eroa ei tietenkään huomannut vertaamalla muihin, mutta Timpan omassa asteikossa se on näkynyt selvästi. Kalliokadun bluesin työstämisessä on tahti kenties ollut hiukan inhimillisempi, mikä näkyy rennon elokuvallisen sommittelun ja puhtaan juonenkuljetuksen hionnassa, tässä mikään ei ole turhaa tai merkityksetöntä. Jälki on sujuvaa olematta silti hätköityä.

Vilpittömän suositeltava. Todella.

Kivi Larmola

J. Tilsa:
Potaattien yö – Kurpitsa-
albumi 10
SUURI KURPITSA, 1997

Aivan loistavaa ja vielä sitäkin parempaa nonsense-hölmöilyä. Tilsan taannoinen riemukas paluu sarjakuvakentälle herätti silloin epäilyksiä, kun kuului juoru, että mies on vanhemmiten satsannut käsikirjoituspuoleen. Pelko pois, mistään ei ole tingitty, vaan kaikkea on ja kyläli. Imitaattorit kalpenevat

ja vakavat asiantuntijat kurtistavat otsalohkojaan, kun maalaisoveluus vie voiton Supermaunon voimista, popcorni rokkaa, tohtori Torikauhun borneo-videot varastetaan, parrakas sulake ei saa naista isketyksi eikä komisario Kurku löydä konstaapeli Mansikkaa. Muun muassa.

klassikoita. Tilsa on klassikko. Jo syntyessään. Ja äskeisen rock-esimerkin voi siteerata Tilsan sanoin:

–Onkos Rolling Stones koskaan tehnyt levyä?
–Totta kai on.
–Entäs itse?
–Minäkö?
–Niin.
–En.
–Et ilmeisesti sitten soita Rollareissa?
–En tosiaan.
–Päätelin sen itse.
–Päätelykykyysi on ilmiömäinen.
–Kuka tuo mies on?
–Johnny Cash.
–Onkos hän tehnyt levyn?
–Useitakin.
–En tiennytkään, että hän soittaa Rollareissa.
–No eihän hänen sen takia tarvi Rollareissa soittaa!
–Ähää! Rupeat jo perumaan puheitasi!

Kivi Larmola

Velkko Savolainen:
Joonas ja hypnoosimurha
ARKTINEN BANAANI, 1997

Kymmenkunta vuotta on kulunut siitä, kun Joonas ja Hypnoosimurha julkaistiin edellisen kerran, silloin koelmassa Joonaksen seikkailuja. Herää kysymys, miksi piti tehdä sama uudelleen, onhan Savolaisella muitakin juttuja kuin se ja Willy-sedän perintö, joka on albumissa toisena sarjana. Tietysti on turvallista julkaista hyvänä

Arvostelut

pidetty sarjis uudelleen, mutta enempi kunnianhimoisuus ei olisi pahitteeksi.

Hypnoosimurhassa Joonas joutuu tohtori Usvan hypnotisoimaksi ja osaksi kieroja suunnitelmaa. Tohtori tapaa "sattumalta" Joonaksen ja esittää tälle koetta, jossa Joonas maalaisi Usvan vaimon Aion muotokuvan hypnotisoituna. Tohtori haluaa kuitenkin käyttää Joonasta myös murhaajana, sillä hän haluaa päästä eroon vaimonsa rakastajasta, tohtori Kari Kannosta. Joonas kuitenkin epäonnistuu tehtävässään (siis murhassa) ja kun tarinaa puretaan, paljastuukin, että tohtori Usva on saanut Aion vaimokseen hypnoosin avulla – Aino ja Kari olivat olleet rakastavaisia ja Usva oli tunkenut siihen väliin. Agatha Christien tapaan paha saa lopussa palkkansa.

Willy-sedän perinnössä selvitetään rikkaan Amerikan-sedän tulevaa perintöä – Willy-setä kun on vielä elossa, mutta kovasti hänestä yritetään päästä eroon tarinan edetessä. Joonas selvittää salaisuudet ja kierot suunnitelmat ja palaa lopulta Suomeen uuden maalauksen pariin.

Joonakset ovat hauskoja kestopiirrettyjä, hyvin piirrettyjä ja eteneviä. Vaikka tarinat ovat joskus aika mitänsanomattomia, ovat ne harvemmin tylsiä. Jos Arktinen Banaani aikoo jatkaa tarinoiden uudelleenjulkaisua, voisi esittää kainon toivomuksen, että saisimme joitain niistä sarjoista, joita ei ole aiemmin albumina julkaistu.

Jari Hanski

Jarmo Somermäki – Seppo Mannonen: Tuomittu SARJAMAFIA, 1997

Sonja Vankä -trilogian kolmas osa lävähää käyntiin jonkinasteisella Vilho Helasitaatilla, joka sopiikin mainosti Somermäen kotiseutuuskolliseen kerrontaan, jossa Helsinkiä kansoittavat 40-luvun (ja 50-luvun alun) reikiit. Tarinan kerronta olisi kunniaksi Suomi-Filmin jännäripuolelle, nykyajassa se luo lievää koomisemman vaikutelman. Itse eteläisten kaupunginosien kasvattina tietysti odotan riemulla So-

mermäen albumeita saadakseni 'bongaa tuttui mestoi' ja 'tsligaa jos jengi bamlaa stadii', mutta totuuden nimessä minun on sanottava, että siihen se sitten tämän albumin kohdalla jäikin.

Itse dekkarijuoni oli sinänsä hyvin perinteinen ja hyvällä menestyksellä monasti käytetty, mutta ne ihmiset! Miksei Somermäki voi sijoittaa tarinoitaan aikaan, johon ne kuuluvat (vaikka roistomaisen huumekauppias-gigolo Rasputinin majailu Kaapelitehtaassa tietysti riemastutti-kin), kun varsinkin nuorisu on yhtä epäuskottavaa kuin

Ville-Veikko Salminen teini-nuorena elokuvassa Omena putoaa. Oikeastaan uskottavimpia kaikista Somermäen hahmoista ovat kulmabaarin kriminaalijäät, joiden turina ei todellisuudessaakaan ole juuri muuttunut viimeisen kuudenkymmenen vuoden aikana.

Taustat Somermäki piirtää hyvin huolellisesti valokuvista, niinpä ne luovatkin jyrkän kontrastin ihmisiä kuvaavien karikatyyrien kanssa. Toivoisin hartaasti, että Somermäki hankkisi tarinoidensa arvoisen tussaaajan/jälleenpiirtäjän ja tekisi tarinan, jota olen aina odottanut: Suomen Filmitollisuus -tyylisen sakilais - rikollisjännärin 30-luvulta. Somermäki itse voisi vaikka tehdä kuvakäsikirjoituksen ja piirtää taustoja, kunhan ihmiset saisivat realistiseman kohtelun. Tällaisia tarinoita ei nimittäin enää tehdä, aivan kuten räätälit eivät enää osaa tehdä samanlaisia pukuja kuin tekivät kolmekymmentä vuotta sitten. Aika muuttuu, ja jos sen mukana ei itse muutu, pitää opetella kääntämään pysähtyneisyys edukseen.

Kivi Larmola

Hermann: Jeremiah – Palkkasoturit (Jeremiah – Mercenaries 1997)
Suomennos Ville Keynäs, tekstaus Maria Mitrunen LIKE, 1997

Hermann Huppenin toinen Jeremiah-suomennos jatkaa edellisen linjoilla. Tarina on sujuvaa ja piirrosjälki raakaa. Maailma on jotain muuta, kuin mitä tällä hetkellä ikkunasta näkyy, ihmiselo kovaa ja kurjaa, mutta ihmisten perusominaisuudet ovat yhä entisensä ja ahneus kukoistaa.

Tällä kertaa seikkaillaan uudelleenavatussa kaivoskaupungissa. Pahoilla pojilla

on kupru mielessä, kaivoksesta kun pitäisi löytyä muutakin kuin vain malmia; sillä jollakin on paljon enemmän arvoa kuin millään normaallilla louhostuotteella. Ihmisiä kuolee ja edellisen Rajavyöhyke-albumin tapaan kerran naidaankin. Uskontoa on myös tarjolla kiertelevän saarnaajan muodossa. Kaikki irralliset tunteet tapahtumat ja ihmiset nivoutuvat yhteen aarteen ympärille. Hermannin maailma on kova eivätkä hyvätäkään ole aivan puhtaita pulmusia. Jeremiah ja kaverinsa Kurdy poistuvat jälleen kolhuja saaneina takavasemmalle; heidän osanaan on moraalinen

voitto.

Palkkasoturit on tyyli sarja, mutta juuri sen takia se onkin mukaansatempaava. Juoni etenee ja tarina pysyy hyvin koossa, Hermann ei ole joutunut turvautumaan turhuuksiin. Hermannin ura on ollut pitkä, hänen läpimurtonsa tapahtui Bernard Princen myötä jo vuonna 1966. Sen jälkeen hän on piirtänyt mm. historiallista sarjaa Jugurtha sekä westerniä Comanche. Jeremiah-albumiakin on ilmestynyt jo parikymmentä ja ainakin minä odotan, että niitä suomennettaisiin nopeasti lisää.

Jari Hanski

Kari T. Leppänen: Achilles Wiggen: Kloonien sota
Kari T. Leppänen: Aurinkoalus
ARKTINEN BANAANI, 1997

Kari T. ilahduttaa jälleen uudella Achilles Wiggenin seikkailulla, Kloonien sodalla. Tällä kertaa pelastetaan maailmaa, joka sijaitsee kaukana linnunradan toisella laidalla. Hyvät alienit nappaavat Achilleen mukaansa pelastamaan omaa planeettaansa pahoilta alieneilta. Minulle tuli pian deja vu -tunne, olenhan lukenut 1970-luvulla Avaruuden korkeajännitys-lehtiä.

Hyvät ovat eläneet planetallaan rauhassa niin kauan, ettei sillä ole enää mitään tietoa taistelemisesta. Tilanne on niin heikko, että jopa ruotsalainen hävittäjälentäjä on riittävän kova taistelijahiin verrattuna. Eri-alaisten vaiheiden jälkeen Wiggen tulee pelastaneeksi jopa kaksi eri planeettaa, nimittäin sen alkuperäisen ja sen, josta ne pahikset ovat tulossa.

Piirrosjälki on selkeää ja yllätyksetöntä, tarina etenee

sujuvasti. Tuo tuttuus, joka tuntuu piirroksessa vaikuttaa valitettavasti myös itse tarinassa: aina voi arvata sen, mitä jatkossa tapahtuu. Tosin tämä ei ole pelkästään haitta vaan myös etu, on mukava aina joskus lukea sarjakuvaa, jonka kanssa ei tarvitse turhaan vaivata ajatuksiaan ja tuskailia epämääräisiä piirrosjälkiä.

Leppänen on saanut kuu-

luisuutta Mustanaamio-töilään. Achilles Wiggen-sarjakuvassa hän jatkaa tutuilla linjoilla, voisi melkein ajatella hänen vain siirtäneen Kit Walkerin Ruotsiin ja sittemmin ulkoavaruuteen. Wiggenin aikaisempia vaiheita on voinut lukea Portista ja Mustanaamiosta, mutta tämä on ensimmäinen kerta, kun hän seikkailee omassa albumissa.

Jari Hanski

Arvostelut

Patrick McDonnell: Kamut 3
Kamut 4: Sydämet sykkyyrällä
Kamut: Ketarat ojossa (Sunnuntai-sarjat)
Suomennos Asko Alanen, tekstaus Jouni Rinta SEMIC, 1997

Hesarista ja Ilta-Sanomista tutut Kamut jatkavat seikkailujaan uusissa kokooma-albumeissa kissa- ja koiraimisten riemuksi. Tyyli on edelleen iloinen ja uuttaluova, vielä ei McDonnell ole tehnyt "tenavia" ja alkanut

väkinä keksiä jutunaiheita. Jalon ja Katin kaveruus kestää kaikki kolhut ja koetelemukset, jopa kissan pienten aivojen aikaansaamat hölmöydet. Kamut kolmosessa Kati rakastuu Nekuun: jossain lie ne käynyt pieni kämmä tai sitten McDonnell on ollut seksuaalisissa kysymyksissä vapaa mielisempi kuin olen kuvitellut. Kissojen tapaan tämän rakkaussuhteen kariutumisen unohtuu pian pienistä aivoista. Jalon tervejärkisyys onkin oiva vastapaino Katin hulluudelle, vaikka kyllä Jalokin menettää herneensä hallinnan, jos kohtalo oikein kovasti koettelee. Esimerkiksi silloin, kun Tauno lähtee pois ja jättää pikku koiran

yksin. Saamme tutustua myös vahtikoiraan, jolla on turhan suuret luulot itsestään, lintuihin, joiden ironia iskee niiden nokkaa lujemmin ja Jules-pikkukissaan, jonka ensin Kati ja Jalo löytävät, sitten joulupukki tulee ja pelastaa koko konkkaronkan.

McDonnellin Kamut ovat todellisia ystäviä. Itse kissanomistajana huomaan usein juttujen todenperäisyyden: monta kertaa saa huomata, että noinhan se meidänkin Pentti aina tekee. Varmaan myös koiraimiset löytävät Jalosta omien lemmikkiensä piirteitä. Jalon ja Katin toimet ovat uskottavampia kuin Karvisen, voi helposti kuvitella eläinten tekevän juuri

noin. Tämä ei ole sarjan heikkous vaan pikemminkin päinvastoin, se antaa sille lisää hupaisuutta. McDonnellin piirrosjälki on melko yksinkertaista, turhiin kontrasteihin tai muihin tyylikeinoin ei ole uhrattu aikaa ja vaivaa. Kamujen lukemisen jälkeen ymmärtää uudella tavalla omankin nelijalkaisen ystävänshä shielunclämää...

Jari Hanski

Michael Fry – T. Lewis:
Kun luonto kutsuu... Aidan
takaa 1 (Over The Hedge)
 Suomennos Anssi Alanen,
 tekstaus Erika Auloste
 SEMIC, 1997

Eläinsarjoilla taitaa olla jonkinlainen buumi menossa. Kun McDonnellin Kamut ovat saaneet suurtakin suosiota, on nyt tarjolla muitakin suomennettuja eläinsarjoja. Aidan takaa -sarjakuvassa seikkailevat pääasiassa pesukarhu Pepe ja kilpikonnan Ville, joiden elämä ei olekaan ihan tavallista, vai käytääkö teidän kilpikonnanne kännykkää ja selaillee www-

sivuilta Pamela Andersonin kuvia? Toisaalta ei Pepellä ja Villellä aina mene aivan putkeen, sillä molemmat jahtaavat innokkaasti itselleen tyttöystäviä, huonolla menestyksellä tosin.

Kaverukset asustavat jonkin elintasolähien lähetyksillä. Lähien elämä on sangen mielenkiintoista ja ainakin minulle yllätyksellistä. Onneksi en itse asu moisella alucella, niin ei tarvitse olla tarkkana, ettei ruoho ole yli 6,25 senttiä korkeaa tai etten laita kierrätystavaroita väärin paikkoihin, molemmista kun on seurauksena kuolema.

Fryn ja Lewiksen piirros-tyyli tuo mieleen Bill Watter-sonin, sillä niin paljon samankaltaisuuksia siinä on. Takakansitekstin mukaan sarja on mehukkaan satiirinen, siinä kun irvitään ihmis-

ten kulutustottumuksille ja omalaatuisille tavoille eläinten avulla. Kuitenkin sarja tuntuu aika munattomalta, siinä ei ole sellaista potkua, jota kaipaisin. Aika ajojin scasta löytyy myös helmiä, mutta niiden hakemiseen menee liikaa aikaa. "Kun luonto kutsuu..." ei ole pelkästään eläinjuttu, mutta ei se aina toimi myöskään satiirina.

Sarjaan luvataan jatkoa ja toivoo sopii, että se parane vanhetessaan, sillä idea on hyvä.

Jari Hanski

Arvostelut

André Franquin (Jean Darcin
aiheen mukaan):
Sieninevan velho (Il y a
Sorcier a Champnac)
Pikon ja Fantasion
seikkailuja 24
 Suomennos Vesa Nykänen,
 tekstaus Erika Auloste
 SEMIC, 1997

Tome & Janry:
Omenaviiniä tähtiin (Du cidre
pour les étoiles)
Pikon ja Fantasion
seikkailuja 25
 Suomennos Vesa Nykänen,
 tekstaus Erika Auloste
 SEMIC, 1997

Piko ja Fantasio jatkavat seikkailujaan jälleen uusissa albumeissa. Tosin Suomessa saamme lukea heistä nurinkurisessa järjestyksessä, sillä Sieninevan velho on heidän ensimmäinen varsinainen oma albuminsa. Sillä on mukava, että nämäkin varhaiset seikkailut saadaan viimein myös suomeksi, ruotsiksihan niitä on voinut lukea Carlsen Comicsin kustantamina jo aikaa sitten.

Sieninevan velhossa sankarit

päättävät lähteä pyöräretkelle maaseudulle ja yöpyä Sieninevassa. Kylässä tapahtuu kuitenkin kummia, eläimet vanhenevat omia aikojaan, ihmisiä löytyy taintuncina sieltä ja täältä ja kaiken kukkuraksi tapahtumapaikoilta löytyy hassunnäköisiä sienia. Onkin luonnollista, että näihin tapahtumiin syylliseksi on helppo valita paikkakunnalle saapunut mustalainen, joka on epäilemättä velho ja noitunut elukat ja ihmiset. Mutta sitten paljastuu, että syyllinen on paikkakunnan aatelinen eli Sieninevan kreivi. Hänen sienitutkimuksiinsa saadaan siis tutustua jo sarjan alussa.

Monet myöhemmin piirretyistä jaksoista tutuiksi tulleet valmisteet esiintyvät jo tässä samoin kuin myös monet henkilöhahmot Sieninevan pormestarista ja Sulka-päästä alkaen. Onkin mukava huomata, että edes jotkin asiat pysyy ja parance, sillä esimerkiksi pormestari ei juurikaan eroa siitä mihin suomalaiset lukijat ovat tottuneet aiemmin täällä julkaistuissa albumeissa.

Franquinin piirrosjälki on Sieninevan velhossa yksinkertaisempaa kuin myöhemmissä albumeista ja hahmot vielä vakiintumattomia. Erityisen kiitoksen ansaitsee

albumin loppuun lisätty kahden sivun juttu Sieninevan kreivistä; siinä selostetaan albumien historiaa ja hänen edesottamuksiaan. Nämä pienet tiedonjyvät ovat mukavia, sillä ne asettavat tapahtumat ja hahmot oikeampiin aikaperspektiiveihin ja taustoittavat myöhempiä tapahtumia.

Omenaviiniä tähtiin -albumi on puolestaan todella nimensä veroinen, vaikkeivät Tome ja Janry koskaan ylläkään Franquinin tasolle. Sieninevan kuohuu taas, tällä kertaa avaruusolioiden ansiosta. Sieninevan kreivin vieraana on ollut kolmen kuukauden ajan ksorialaisia, jotka ovat kotoisin toisesta galaksista. Kreivi on opettanut vierailleen mykologian saloja, mutta syntymäpäivän kunniaksi kreivi on erehtynyt tarjoamaan omenaviiniä ja nyt avaruusolennot ovat karanneet kylälle saadakseen lisää juomaa. Tohinassa sattuu ja tapahtuu, mutta lopulta kaikki kuitenkin kääntyy parhain päin – kreivi tosin joutuu hankkimaan itselleen oman omenaviinipanimon.

Pikon ja Fantasion seikkailut ovat aina olleet mieluista luettavaa. Seikkailut ovat hauskoja ja tarinat ovat usein sopivalla tavalla epäuskottavia – ei tule turhia aivorastituksia. Kuitenkin kepeiden tarinoiden taakse on usein piilotettu suurempia ajatuksia; esimerkiksi sekä Sieninevan velhossa että Omenaviiniä tähtiin -albumissa on selkeää kritiikkiä ihmisten muukalaispelkoa kohtaan samoin kuin Franquinin Zorbul-trilogiassa kritisoidaan tieteen käyttämistä ihmisten alistamiseen. Kritiikki ei kuitenkaan ole mitenkään silmillehyppivää vaan piilotettua. Siksi se ei häiritse vaan antaa vain oman lisänsä näille mainioille seikkailuille.

Jari Hanski

Arvostelut

Don Rosa:
Roope Ankan elämä ja teot
 Suomentanut Jukka Lindfors, tekstannut Jussi Karjalainen
 HELSINKI MEDIA COMPANY OY,
 1997

Yksikään toinen ankkapiirtäjä ei varmaan ole herättänyt yhtä kahtiajakoista suhtautumista taiteensa oikeutukseen. Fanaattisille disneyana-diggareille Rosa on liian eurooppalainen ja 'vaihtoehtoinen', niille, joiden mielestä sarjakuvan tulisi olla 'kevyttä luettavaa' Rosa on liian raskas ja insinöörimäinen. Eikä sitä tosiasiaa sovi unohtaa, että kuka tahansa, joka vain on varustettu rajattomalla kärsivällisyydellä, detaljimanialla ja pakkomielteenomaisella sinnikkyydellä voi aikaa myöten oppia piirtämään kuin Rosa, jonka myöta-syntynen lahjakkuus ei kohdistu ainakaan piirustustaitoon.

Kuitenkin Rosa on verrattain lyhyessä ajassa (10 vuodessa) hankkinut kannattajakunnan, joista monet nostavat Rosan itsensä Barksin mantteliperijäksi. Miksi? Henkilökoh- taisesti koin aivan selvän valaistumisen tammikuussa 1990, jolloin Aku Ankka-lehti julkaisi Rosan ensimmäisen kymmensivuisen tarinan "Mythical Menagerie" (Jos metsään haluat mennä nyt...); muistan kanniskelleeni kyseistä numeroa mukamani todistaakseni kaikille onnettomuudekseen seuraani osuville uskomattoman uutisen: *Aku Ankka uudistuu!*

Pian olikin tavallista ottaa keskustelun lomassa esiin viimeisin Rosa-tuotos ja kilvan analysoida yksityiskohtia ja ajatuksia, joita Ankkalinnassa ei ennen oltu nähty.

Vaikka Rosa mielellään väittää olevansa enemmänkin Barks-kronikoitsija kuin aivan uutta luova itsenäinen taiteilija, hän eroaa ankkapiirtäjien sankasta joukosta nimenomaan hakemalla vaikutteensa toisaalta; elokuvi- ta, japanilaisesta ja eurooppalaisesta sarjakuvasta. Lopputulos on ainutkertainen koko ankkahistoriassa, jossa tavallisesti pitäydytään tiukasti kierrätyksessä ja mantranomaisessa totutun toistossa aivankuin juoksukilpailussa olisi kaksi erillistä rataa; ankat vs. muu maailma. Kuinka Rosa sai paikan kulttuurissa, jossa nokat mitataan Mausermitalla, on kaiken selityksenkin jälkeen arvoitus.

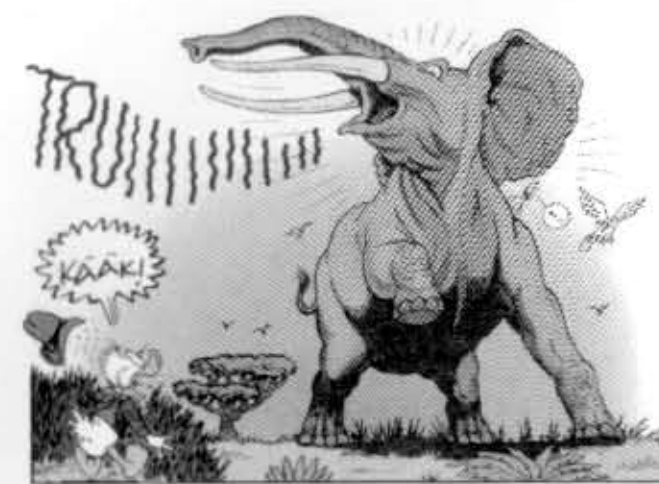
Rosa ei ole funny animals -piirtäjä

Jo ajatuksena 'Roope Ankan elämä ja teot' vaatii insinöörin maailmankatsomuksen. Oetaan sarja lainalaisuuksia so. kanonisoidun Carl Barksin sarjat ja rakennetaan niistä kaavio, minkä jälkeen ryhdytään kehittämään aasinsiltoja tarinoiden välille. Jokainen yksityiskohta on tietysti sovittava aitoon ja au-

tenttiseen historian kontekstiin aivankuin Calisota ja Ankkapurha todella löytyisivät kartalta (Ankkapurha taitaa muistaakseni olla Anjalankoskella, Kouvolan kupeessa). Vä- lillä täytyy esitellä kaikki koskaan mainitut Ankan suvun jäsenet.

Että Rosa ei ole kuin se heppu, joka puski kivilohkareta vuoren huipulle, todistetaan sillä, että tämä kirja kuitenkin ilmestyi. Ankistin-sydäntäni lämmittää kuin silloin yli kaksikymmentä vuotta sitten, kun bongattiin vanhoista Aku Ankoista Barksin sarjoja tyylin (ja parissa epävarmassa tapauksessa julkaisukoodin) perusteella. Rosan sarjat poikkeavat useimmista muista sarjakuvista myös siinä, että luon ne piinallisen hitaasti; yhteen sivuun saat- taan tarvittyä varttitunti samalla kun monet muut arvostelua odottavat albumit kasautuvat korkeiksi pinoiksi. Suurin osa ajasta kuluu nostalgiseen muisteluun, kuten aina jälleennäkemisissä. Ja Barksin hahmot ovat näin piirustuslevy-tekniikallakin toteutettuina rakkaita.

Kukaan ei voi kuvitella, että Rosan sarjat olisivat Walt Disneyn piirtämiä,

siksi hän saa (toisena Barksin jälkeen) nimensä kanteen.

Vaikka 'Roope Ankan elämä ja teot' on jo asettellut- taan kahlitseva, kun pyritään kronikoimaan Roope Ankan elämän tuntemat- tomat kohdat, tekke Rosan periankistinen lähesty- mistapa yhdessä äärim- mäisen epädisneyläisen käsittelyn kanssa teokses- ta tavattoman kiehtovaa luettavaa. Kaupallisuuden tavoittelu on kaukana ja ikonoklasti-syytöksistä Rosan pelastaa vain täy- dellisen vilpittömän omistau- tuminen asiaalleen. Rosa ei koskaan aliarvioi lukijaan- sa, ja potentiaaliset turhan tiedon mestarit viihtyvät saadessaan bongata tari- noista yhä uusia elokuva ym. viittauksia. Tämä olisi niinollen täydellinen re- nessanssi-ihmisten kahvi- pöytäkirja, kunhan kahvi- pöydässä vain olisi pari vuorokautta aikaa...

Kivi Larmola